

Eurasia Legal Group заң консультанттары палатасы мүшелерінің заң көмегін көрсету стандарты

Заң консультантының құқықтық ақпарат беру, құқықтық консультация беру, сондай-ақ соттарда, қылмыстық қудалау органдарында, өзге де мемлекеттік органдар мен мемлекеттік емес ұйымдарда жеке және заңды тұлғалардың мүдделерін қорғау және білдіру, клиентпен қолданыстағы немесе ықтимал құқықтық қатынастардың қатысушылары болып табылатын кез келген тұлғалармен өзара іс-қимыл жасай отырып, клиенттің заңды мүдделерін қорғау үшін өзге де құқықтық әрекеттер жасау түріндегі заңды көмек көрсету стандарттары Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес әзірленді.

"Адвокаттық қызмет және заң көмегі туралы" заң көмегінің сапасын қамтамасыз ету және құқықтық ақпараттандыруды, консультация беруді және клиенттердің мүдделерін білдіруді жүзеге асыруға қойылатын бірыңғай талаптарды қалыптастыру мақсатында жүзеге асырылады.

Стандарттардың ережелері заң консультантының Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келетін әрекеттерді жасауына жол бермеуге, оның "Адвокаттық қызмет және заң көмегі туралы" Қазақстан Республикасы Заңының, "Eurasia Legal Group" заң консультанттары палатасының кәсіптік әдеп Кодексі мен өзге де қағидалары мен стандарттарының талаптарын сақтауына бағытталған.

Стандарттарда құқықтық ақпарат беруді, құқықтық консультация беруді, сондай-ақ соттарда, қылмыстық қудалау органдарында, өзге де мемлекеттік органдар мен мемлекеттік емес ұйымдарда жеке және заңды тұлғалардың мүдделерін қорғауды және білдіруді, қолданыстағы немесе ықтимал қатысушылар болып табылатын кез келген тұлғалармен өзара іс-қимыл жасай отырып, клиенттің заңды мүдделерін қорғау үшін өзге де құқықтық әрекеттер жасауды жүзеге асыратын заң консультантының қызметіне қойылатын ең төмен талаптар қамтылады құқықтық қатынастар.

1. Заң консультанты мәртебесі:

- 1.1. Жоғары заң білімі, заң мамандығы бойынша кемінде екі жыл жұмыс өтілі бар, аттестаттаудан өткен, Палата мүшесі болып табылатын жеке тұлға заң консультанты болып табылады;
- 1.2. Заң консультантының қызметі – Жеке және заңды тұлғалардың құқықтарын, бостандықтарын мен заңды мүдделерін қорғау мақсатында заң көмегін көрсету жөніндегі кәсіптік қызмет
- 1.3. Заң консультанты заң көмегін дербес, дара кәсіпкерлік түрінде жеке практикамен айналыса отырып не дара кәсіпкер ретінде мемлекеттік тіркеусіз, сондай-ақ заңды тұлғамен еңбек шарты негізінде көрсете алады;
- 1.4. Заң көмегін көрсететін заң консультанты өз құқықтарын жүзеге асыру және кәсіби міндеттерін орындау кезінде тәуелсіз болады. Қазақстан Республикасының заңдарында тікелей көзделген жағдайларды қоспағанда, прокуратура, соттар, басқа да мемлекеттік органдар, өзге де ұйымдар мен тұлғалар тарапынан заң консультантының қызметіне араласуға жол берілмейді.

15. Заң консультанты көмек сұрап өтініш жасаған тұлғаға Қазақстан Республикасының заңнамасында айқындалған тәртіппен және шарттарда өзіне мұқтаж кез келген заң көмегін көрсетуге құқылы.

2. Заң көмегін көрсететін заң консультанты:

21. Қазақстан Республикасы заңнамасының, оның ішінде адвокаттық қызмет және заң көмегі туралы заңнаманың талаптарын, сондай-ақ Палата Жарғысының, қағидалары мен стандарттарының талаптарын сақтауға міндетті;
22. Палата белгілеген кәсіптік әдеп кодексінің ережелерін сақтауға, сондай-ақ Палата Жарғысында және палатаның жалпы жиналысының шешімдерінде белгіленген жарналарды төлеуге міндетті;
23. Кәсіби қызметте заң көмегін көрсету қағидаттарын басшылыққа алу;
24. Клиентке заң көмегін көрсетуге кедергі келтіретін мән-жайлардың туындауы салдарынан өзінің заң көмегін көрсетуге қатыса алмайтыны туралы хабарлауға;
25. Заң көмегін көрсету кезінде клиенттен және үшінші тұлғалардан алынатын құжаттардың сақталуын қамтамасыз ету;
26. Клиентке палатаға мүшелік туралы ақпарат беріңіз;
27. 01.01.2020 ж. бастап клиенттің талабы бойынша заң кеңесшісінің кәсіби жауапкершілігін сақтандыру шартының көшірмесін ұсыну;
28. Клиенттің талап етуі бойынша заң консультантының палатадағы мүшелігін растайтын Палата мүшелері тізілімінен үзінді көшірме ұсынуға;
29. Егер клиент қарсы болмаса, клиентпен құпия ақпаратты жарияламау туралы келісім жасасу;
210. Клиенттің құқықтарын, бостандықтарын мен заңды мүдделерін қамтамасыз етуге бағытталған іс жүзіндегі мән-жайларды анықтау бойынша заңмен тыйым салынбаған кез келген іс-әрекетті орындауға;
211. Клиенттің талап етуі бойынша заң көмегін көрсету кезінде пайдаланылған құжаттардың көшірмелерін қағаз немесе электрондық жеткізгіштерде не электрондық құжаттар нысанында заңдық көмек көрсету аяқталған күннен бастап үш жыл бойы сақтауға;
212. Өз біліктілігін үнемі арттырып отыру;
213. 01.01.2020 ж. бастап кәсіби жауапкершілікті сақтандыруды жүзеге асыру.

3. Заң көмегін көрсететін заң консультанты:

31. Заң көмегін сұрап өтініш жасаған тұлғалардың құқықтары мен мүдделерін құзыретіне тиісті мәселелерді шешу кіретін соттарда, мемлекеттік, Өзге де органдар мен ұйымдарда білдіруге;
32. Барлық мемлекеттік органдардан, жергілікті өзін-өзі басқару органдары мен заңды тұлғалардан заң көмегін көрсету үшін қажетті мәліметтерді сұратуға және алуға;
33. Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен және шектерде заң көмегін көрсету үшін қажетті нақты деректерді дербес жинауға, сондай-ақ оларды мемлекеттік органдар мен лауазымды адамдарға ұсынуға;
34. Процессуалдық құжаттарды, сот істерін қоса алғанда, заң көмегін сұрап өтініш жасаған тұлғаға қатысты материалдармен танысуға және олардағы ақпаратты заңдарда тыйым салынбаған кез келген тәсілмен жазып алуға;
35. Заң көмегін көрсетуге байланысты туындайтын және ғылым, техника, өнер саласында және басқа да қызмет салаларында арнайы білімді талап ететін мәселелерді түсіндіру үшін шарттық негізде мамандардың қорытындыларын сұрату;

- 3.6. Мемлекеттік билік, жергілікті өзін-өзі басқару органдарының, қоғамдық бірлестіктердің, ұйымдардың, лауазымды адамдар мен мемлекеттік қызметшілердің көмек сұрап өтініш жасаған адамдардың құқықтарына және заңмен қорғалатын мүдделеріне қысым жасайтын шешімдеріне және әрекеттеріне (әрекетсіздігіне) өтінішхаттар мәлімдеуге, белгіленген тәртіппен шағымдар келтіруге;
- 3.7. Заң көмегін сұрап өтініш жасаған тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін қорғаудың заңмен тыйым салынбаған барлық құралдары мен тәсілдерін пайдалану;
- 3.8. Татуластыру рәсімдерін жүргізу;
- 3.9. Кешенді әлеуметтік заң көмегін көрсету;
- 3.10. Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін өзге де іс-әрекеттер жасауға құқылы;
- 3.11. Клиенттің келісілген заң көмегінің көлеміне байланысты емес тапсырмаларын орындаудан, сондай-ақ заң консультантының жыл сайынғы демалысы кезеңінде жұмыстан тыс уақытта, түнгі сағаттарда, демалыс және мереке күндері клиенттің тапсырмаларын орындаудан бас тарту. Бұл ретте заң консультанты клиенттің құқықтарына қысым жасауды болдырмауға бағытталған барлық ықтимал шараларды қабылдауға (сот отырыстарын кейінге қалдыруды келісуге, қажетті процестік құжаттарды алдын ала дайындауға және беруге және т.б.) міндетті.

4. Консультация беру барысында заң консультанты:

- 4.1. Клиентпен әңгіме барысында істің мән-жайын анықтайды;
- 4.2. Клиент ұсынған құжаттарды зерделейді;
- 4.3. Жеке және заңды тұлғаларға ауызша немесе жазбаша түрде құқықтық мәселелер бойынша, оның ішінде: клиенттердің құқықтарына, бостандықтары мен заңды мүдделеріне, арыздарды, шағымдарды, өтінішхаттарды және құқықтық сипаттағы басқа да құжаттарды жасауға қатысты консультациялар береді.

5. Клиенттің заң көмегін көрсетуге арналған тапсырмасын қабылдау барысында заң консультанты:

- 5.1. Қорғауға (өкілдік етуге) тапсырма қабылдауға кедергі келтіретін немесе осы консультанттың іс бойынша іс жүргізуге қатысуын болдырмайтын мән-жайлардың бар-жоғын анықтау;
- 5.2. Істің мән-жайын зерделеу;
- 5.3. Клиенттің бар құқықтық проблемаға немесе даудың нысанасына ұстанымы мен қатынасын анықтау;
- 5.4. Қажет болған жағдайда клиенттен заң консультантының клиенттің атынан және оның тапсырмасы бойынша іс-әрекеттерді жүзеге асыруға өкілеттігін растайтын тиісті құжатты алу.
- 5.5. Клиентпен қабылданған тапсырмалардың көлемін және заң көмегіне ақы төлеу шарттарын егжей-тегжейлі көрсете отырып, жазбаша келісім жасасуға ұмтылу.

6. Қорғауды және өкілдікті жүзеге асыру процесінде заң консультанты:

- 6.1. Клиенттің өтініші бойынша оған кеңес береді және оған іс жүргізу құқықтары мен міндеттерін, іс бойынша қолданылатын материалдық және іс жүргізу құқығының нормаларын түсіндіреді;
- 6.2. Клиентке өтініштер, өтініштер, шағымдар, басқа да процессуалдық құжаттарды жазуға, сондай-ақ әртүрлі шарттар, хаттар, өтініштер жасауға көмек көрсетеді немесе оларды өз бетінше дайындайды;
- 6.3. Клиенттің атынан және оның тапсырмасы бойынша тағайындалған сот отырыстарына қатысады;

64. Қажет болған жағдайда және клиент берген сенімхат негізінде мемлекеттік органдарда, мекемелерде, барлық меншік нысанындағы ұйымдарда, сот орындаушыларымен қатынастарда және т. б. клиенттің мүдделерін білдіреді.
65. Өз қалауы бойынша заңдарда тыйым салынбаған өзге де қорғау және өкілдік ету құралдары мен тәсілдерін пайдаланады.